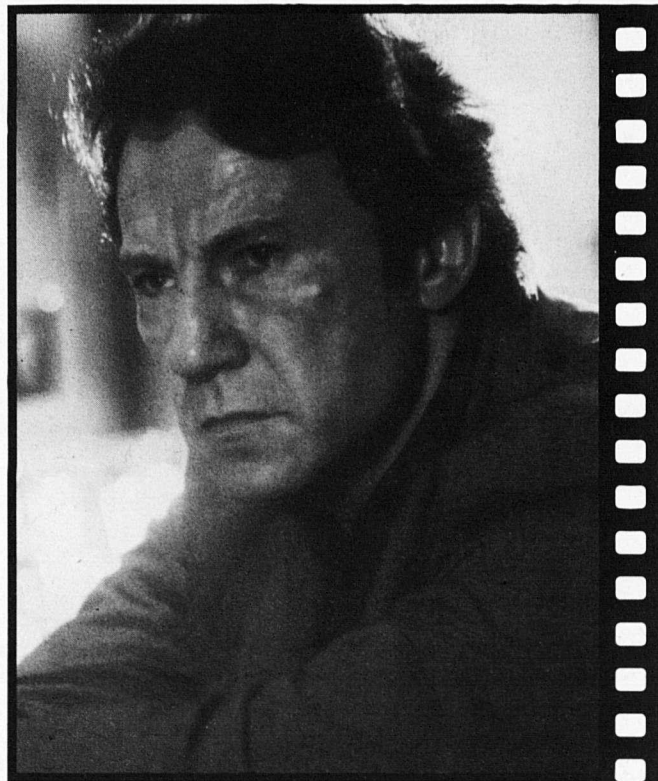

CRITS

El més recent Abel Ferrara ha passat per les pantalles indígenes. I a fe que ha estat un calvari, que no sé si estarem en disposició de repetir, tan dura ha estat l'experiència. Bastava fixar-se en els rostres dels espectadors quan sortien de veure *Bad Lieutenant*. La veritat és que, en arribar a casa, fan ganes de seure't davant del televisor, una nit sencera, i empassar-te els fems de Tele Cinco o Antena 3; pels més sensibles, una setmana seguida dels informatius d'en Carrascal potser ni els siguin suficients per recuperar-se de l'impacte rebut.

No és una pel·lícula que m'hagi desagradat. Però hi ha qualche cosa que no m'acaba de satisfer. Crec que l'error principal d'A. Ferrara ha estat voler impactar, sense cap trucatge, d'una manera a voltes truculenta, l'espectador. Pel meu gust, a la pel·lícula li falten alguns elements «ficticis» per fer com a de contrapès a les fiblades que ens dirigeix. No ha sabut trobar les dosis necessàries de suggestió, de simulacre, amb les quals hagués pogut dir exactament el mateix. L'art en brut, la pedrada pura i dura, és difícil de mantenir en tensió sempre seguit. A. Ferrara, pel que sembla, no ha volgut davallar ni una estona la guàrdia.

No és difícil descobrir en l'estil d'A. Ferrara l'empremta d'algunes peculiaritats dels anomenats independents americans: Hart Hartley, Jim Jarmush... En general, han posat fre a la velocitat de la càmera; el seu cine no es limita només a narrar; n'exigeixen qualche cosa més; rebutgen l'ajut dels afectes especials i prefereixen la naturalitat, la captació en viu d'ambients i espais. Tanmateix, la càmera lenta, pot arribar a ser un perill. A. Ferrara es delecta, es refocilla gairebé en els patiments de la bèstia humana.

Bad Lieutenant és una pel·lícula d'interiors, la descripció de la psicologia problemàtica del protagonista. Un policia que juga brut, drogata, estafador en unes apostes de beisbol, donat a la violència (la primera seqüència, quan acompanya els fills a l'escola i els escridassa a voler, és una clara resposta, contundent, contra les excel·lències de l'*american way of life*, que tantes i tantes pel·lícules s'encarreguen d'exaltar). És clar que Ferrara l'adorna d'uns gusts i atributs (policia, drogata, indesitjable). Impassible, pas a pas, A. Ferrara filma els diferents viatges al fons de la nit del policia. Els ambients, tot i ser d'allò més tèrbols tenen poc a veure en la configuració del per-

HARVEY KEITEL

sonatge. El seu redreçament moral no vendrà fins que es topa amb el cas de la violació d'una monja (una magnífica excusa que A. Ferrara usa per introduir elements de simbologia religiosa, que no m'acaben de fer el pes). Brutal interpretació de Harvey Keitel, cada vegada més gran actor, capaç d'extreure de la cara les ganyotes més increïbles, de plorar fins a posar-te la pell de gallina i de cridar com ningú mai ho ha fet davant una càmera.

VESCOMTE DE ROBINES

TRACTAMENT CINEMATogràFIC DE PRIMER ORDRE. (DIVERS)

(A José Luis Guarner, mort tot just ara mateix fa un any)

Tractat cinematogràfic de primer ordre. Divers. D'ambigüitat calculada. De reminiscències trobades als grans magatzems de la ciutat en època de rebaixes. Però malgrat Robert Rosellini —cristià,

resistent, artista— Roma no sempre fou una ciutat oberta —després arribaria Fellini i la seva faràndula del circ i de les llums, de coloraines sorprenents sempre...— que de vegades, coses dels operaris del sector metal·lúrgic en vaga política, tancava portes i finestres a l'exterior. I a l'exterior fa fred. Fred de l'hivern quan Robert Siodmak formalitzava el desenvolupament de tota una història d'amor i de terror.

(Seqüència primera. Nocturnitat. Exterior. Pla general d'avingudes, places i carrers. És a l'hivern. Neva poc a poc. Climatologia adversa. Temperatures de rigor màxim i la gent encara —la gent dels antics estudis Charmartín, és clar— vestida d'estiu a l'estil anys cinquanta. La ciutat —el poble, la província, la comunitat autònoma— sota mínims. Al bar de la cantonada arriba una parella que vol saber tota la qüestió sobre...).

Tots els tractaments de caire cinematogràfic, ara que arriba la tardor, tenen la virtut de la polivalència... quan la polivalència és estricta i rigorosa, certa o possible/probable tal qual la tarda aquella del pòquer a Beverly Hills. Presents i poderosos a la partida i no per ordre alfabètic els personatges següents Kirk Douglas —lent però enèrgic—, Howard Hawks —la seva passió són els cotxes de carreres i a Indianapolis fou el rei— Bob Hope una vida carregada d'acudits, històries d'amor, de propaganda ianqui i fa molt bé—, Robert Mitchum —recordaria llavors aquell paper principal a *La hija de Ryan*—, Jean Simmons —sempre reina, sempre verge, sempre/sempre...—, Eleanor Parker —sense concretar, sense adjectius qualificatius determinants— i tanquen el cercle, John Lennon que uns minuts abans fou assassinat a Manhattan però d'això ja fa molts d'anys, la memòria és feble i el remordiment també. Altres convidats al pòquer no varen fer acte de presència: Burt Lancaster, Jeremy Irons, Thelma Ritter, Lee J. Cob, Glend Ford, Thomas Mitchell i Clark Gable, Lee Marvin, Lauren Bacall, Gladys Cooper, Terry Moore, Victor Mature...

Pòquer d'aire i sentiments nostàlgics amb tota la barreja de rostres famosos un temps ara convocats a la llar privada de Billy Wilder. Billy Wilder també fou —menció especial del jurat a Cannes— autor de nombrosos tractats cinematogràfics que no acabaren com l'anomenat rosari de l'aurora però gairebé, gairebé. Al llarg de la partida el tema no es mencionà per por a despertar suspicàcies a unes sensibilitats especialment difícils. Kirk Douglas, Howard Hawks, Bob Hope, Robert Mitchum, Jean Simmons, Eleanor Parker i John Lennon són així. La gent de Hollywood és així: ambivalents i perdurables, polivalents i abstractes encara que Roberto Rosellini —que mai treballà als estudis de Los Angeles — fou tota la vida un personatge al marge però mai marginal... (després, arribaria la tardor, temps de magranes, tots sants, panellots i panellons, disbauxa al cor i tremolor a l'ànima).

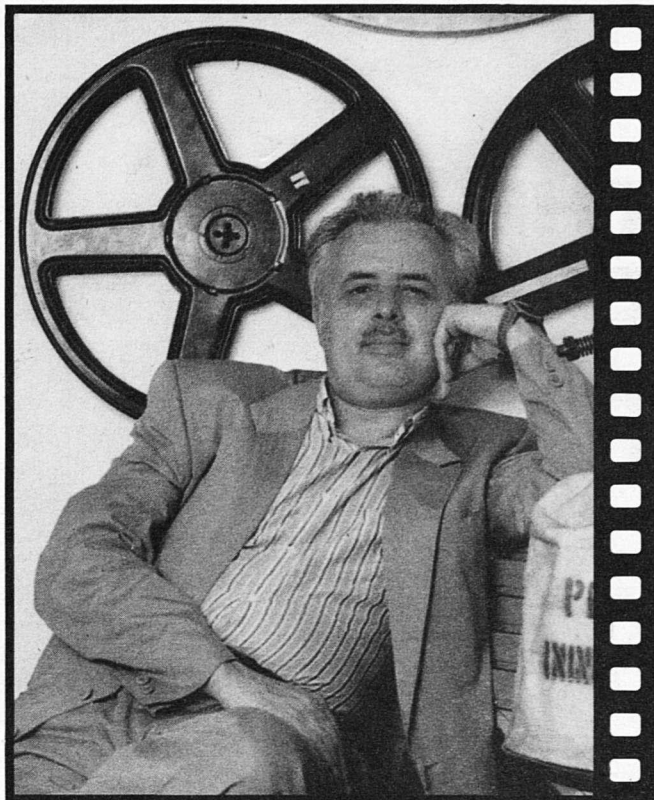

FOTO: JULIO VIVAS

Tractat de la cinematografia quan del seu naixement fa cent anys —el naixement d'una nació?— i a tothora i a tot l'univers se celebra la magnitud de la tragèdia, amb permís delicat de Quim Monzó que no viatjà mai a Hollywood. «Queda molt lluny», afirmà entre passeig i passeig per la Rambla barcelonina. Cel tancat d'horabaixa i això era i no era quan naixia la primavera.

Tractament cinematogràfic de primer ordre. Divers.

TONI ROCA
EIVISSA. TARDOR 94.

